

Kutseühinguline ajakiri

Riigiteenijate häälekandja

Tellimise hind 1936. a.:

Aastas postiga . . . Kr. 1.50
 Poolaastas . . . . . " 0.75

Ilmub 1 kord kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, riigi- ja omavalitsuseteenijate organisatsioonides ja kõigis postkontorites ja lehe talituses.
 Toimetuse ja talituse: Tallinn, Kopli tän. 7-a. Telef. — Balti keskjaam 3-57

Kuulutuste hinnad

10 senti m/m., veeru lauses.
 Tekstis 50 prots. kallim.

Nr. 12

21. detsembril 1935. a.

XII aastakäik

Aasta vahetusel.

Aeg ei tunne seisakut. Hetkekski peatumata rühub ta ikka edasi. Ammu see oli, kui alustasime aastat 1935, kuid juba läheneb ta lõpule, olles toonud meile, nagu harilikult, mõnegi kaotuse, mõnegi pettumuse. Rõõmusid — neid juhtub meie päevil harva!

1935. aasta röövis meilt mõnegi, keda oleksime veel kaua tahtnud endi keskel näha. Olgu neist eriti meele tuletatud vaid aasta alul lahkunud postiteenijate kutsetegelane J. Feldman ja sügisel manalasse varisenud raudteelaste organisatsioonide tegelane A. Pirn.

1935. aasta tõi meile aga kaotusi muudelgi aladel. Mõõdunud 1934. a. alanud elavnemine majanduslikus elus ja sellele järgnenud riigi tulude tunduv suurenemine, samuti kui palgalolude paranemine mõnelgi alal eramajanduses, avatlesid riigiteenijaid lootma, et leitakse ehk võimalusi nendegi majandusliku olukorra parandamiseks, mis kriisiaegsete kärpimiste tõttu hoopis raskeks oli muutunud. Kahjuks need lootused ei täitunud. Tõsi küll, alates uuest eelarveaastast, s. o. 1. aprillist, kaotati vormiliselt ära kriisiaegsed kärpimised, kuid ühes sellega pandi maksuma uued palganormid, mis riigiteenijate suure massi palgad enam-vähem samale tasemele jätsid. Mõningate lisatasude (laste-abiraha) ümberkorraldamiste tõttu mõnedel tasu isegi muutus vähe-maks, kui enne seda. Enam-vähem märgatava paranduse osaliseks said vaid üksikute riigiteenijate liikide tasud, näit. politsei-alal, kus maksuma pandi tasuta korterivarustus või selle asemel korterirahad. Ka aasta lõpul ei pidanud majandusminister võimalikuks ajutiseltki kergendada riigiteenijate majanduslikku olukorda ühekordse lisatasuga jõuludeks.

Nagu juba märgitud, ühes uute palganormidega pandi maksuma ka uued korraldused mitmesuguste lisatasude kohta: uus lasteabiraha seadus, ametsoitute tasude seadus jne. Ka

need ei toonud suuri muudatusi senise olukorraga võrreldes. Samuti ei toonud mõõduv aasta märkimisväärseid muudatusi sotsiaalkindlustuse küsimuses, kuigi korduvalt esitati arstiabi korralduse parandamise palved.

Väga suuri muudatusi tõi lõppev aasta aga riigiteenijate õiguslikku seisundisse. 1. veebr. s. a. hakkas maksuma ühes uue Kriminaalseadustikuga juba eelmisel aastal välja kuulutatud Distiplinaarseadustik, mis kaugeltki ei vasta riigiteenijate lootustele. Aasta lõpu poole pandi lisaks sellele maksuma veel eriline Politsei distiplinaarseadustik. Lõppeks ilmus aasta alul korduvalt ajakirjanduses teateid, et kavatsusel on põhjalik riigiteenistuse õiguse reform ning Tartu ülikooli õppejõud prof. A. T. Kliimann esitas isegi teesid, millele see reform põhjenema peaks. Kas need reformikavatsused ikka veel edasi kestavad ja kui kaugel nendega ollakse, pole meil praegu teada.

Riigiteenijate organisatsioonilises elus lõp-

pev aasta otsekoheseid muudatusi kaasa ei toonud. Kuid näib, et tema kestel siiski valmisid mõned asjaolud, mis lähemas tulevikus sel alal võib-olla väga suuri muudatusi põhjustada võivad. Korduvalt puudutati riigiteenijate avalikõiguslikul alusel asuva esinduse loomise mõtet, mis seni siiski konkreetsete tagajärgedeta jäi, kui mitte arvutada alles detsembris maksmapandud politseiametnike kogude korraldamise seadust, millega politseiametnikele luuakse avalikõiguslikud kogud.

Nii näeme, et pettumuste poolest lõppev aasta kitsi ei olnud. Aga kuidas on siis lugu rõõmudega? Rõõmustada võime ja peame vaid selle üle, et vaatamata kõigile raskustele siiski oleme võinud enam-vähem õnnelikult ja rahus selle aasta üle elada, kuigi veel mõned nädalad enne lõppu salkkond vastutustundeta seiklejad meid ähvardas paisata verise mässu ja kodusõja keerisesse, mille lõpptulemusi keegi meist kindlasti ette näha ei suuda. Järelikult — nii kehvi kui lõppev aasta näiliselt oli, ei tohi me ometi unustada, et ta veelgi halvem olla oleks võinud. See teadmine andku meile julgust ja jõudu vastu astuda uuelegi aastale tema murede ja rõõmudega.

HÄÄD UUT AASTAT!

Rõõmsaid jõulupühi

ja palju õnne ning edu

uueks aastaks

lugupeetavaile kaastöölisile, toetajaile ja lugejaskonnale

soovib «Side» toimetuse

Tulemas uus pensioniseadus.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumis on hetkel väljatöötamisel uus pensioniseaduse eelnõu riigi- ja omaval. teenijaile. Kuuldavasti on seaduse-eelnõu kavand praegu Hasominis vastavas komisjonis läbivaatamisel. Ka riigi- ja omaval. teenijate Kesklüüdus on nimetatud kavand arutusel olnud, vastavad seisukohad võetud ning need teatavaks tehtud ministeeriumile.

Riigi- ja omaval. teenijate saadikutekogud viimastel aastatel, arutades pensioni küsimust, on võtnud vastu korduvalt alljärgnevad otsused:

1. Pensionide vähendamise tuleks kaotada. (Pensionii suurust vähendati teatavasti 1931. aastal õige tunduval määral.)

2. Pensioniseadus peaks olema ühtlane kõigile riigi- ja omaval. teenijatele, kaasa arvatud ka kaitseväelased.

3. Teenistusest lahkumisel enne pensioni õiguse omandamist, tuleks teenijalt pensionikapitali heaks võetud summad temale tagasi maksta.

4. Pensioni määramisel tuleks metsateenijail arvesse võtta teenistusaeg erametsades Vene ajal Eesti Vabariigi praegusel territooriumil.

5. Palgaks pensioniseaduse mõttes raudteel tuleks lugeda ka veduri- ning rongiteenijate kilomeetrirahad.

Vaatamata sellele, et need otsused on saadikutekogude poolt korduvalt vastu võetud, ei ole ükski neist lahendamist leidnud uues pensioniseaduse eelnõu kavas.

Nagu nähtub eelnõu juure kuuluvatest vastavatest tabelitest, on pensione uues seaduses veelgi pisut vähendatud, seda nimelt haiguse pensionide osas. Vanaduse pensione on, võrreldes senise vähendatud olukorraga, pisut parandatud. Siinjuures peab aga märkima, et kui praegu kehtiva pensioniseaduse järgi vanaduse pension tõusis oma ülemmääran 30-aastase teenistuse järele, siis nüüd uue eelnõu järgi tõuseb ta selleni, s. o. 70 protsendini palgast, alles 35-aastase teenistuse järele.

Kuuldavasti oli haridus-sotsiaalministeeriumil esialgselt kavatsusel seaduse-eelnõu — hõlpsama käsitamise mõttes — koostada ühine kõigile riigi- ja omaval. teenijaile, kaasa arvatud ka kaitseväelased ja kaitseväelased. Sarnaselt oli ka ministeeriumi poolt esialgne seaduse-eelnõu kavand koostatud. Sellega oleks täitunud üks ülalpool toodud saadikutekogude soovidest. Kuid Vabariigi Valitsus 13. novembril k. a. otsustas seaduse-eelnõust eraldada kaitsevälalaste kohta käivad eskirjad.

Uue pensioniseaduse eelnõu lähema vaatluse alla võtmisel leiame, et teenijate seisukohast vaadatuna oleks soovitatav eelnõus teha alljärgnevad täiendused ning parandused.

1. Pensioniseaduse alla kuuluvaks tuleks arvata ka omavalitsuste asutiste või ettevõtete töölised, nagu seda on riigiasutuste või ettevõtete töölised.

2. Pensionikapitali maksu ülemmääraks tuleks jätta praegune määr, s. o. mitte üle 2%. Uus seaduse-eelnõu näeb ette 3%.

3. Pensioniseaduse mõttes palga mõiste alla tuleks arvata ka teenistusvanuse tasu, samuti ka raudteel veduri- ja rongiteenijate kilomeetrirahad.

4. Pensioniõiguslikuks teenistuseajaks tuleks lugeda peale seaduse-eelnõus ettenähtuist veel:

a) Sõdurina (alamväelase) Vene sõjaväes maailmasõjas teenitud aeg. Ei ole vist põhjust eelistada ainult ohvitseri ja kaitseväge ametnikke, sest kuuluisid ju nad kõik (arvatud välja elukutselised) sõjaväkke sundmobilisatsiooni korras.

b) Metsateenijail tuleks võtta arvesse teenistusaeg erametsades Vene ajal Eesti Vabariigi praegusel territooriumil.

c) Pensioniõiguslikuks ajaks tuleks lugeda

ka teenistus riigi- ja omaval. teenijate kutseorganisatsioonides ja nende poolt loodud ettevõtetes või asutistes. Seda seepärast, et teatavasti on kavatsusel moodustada riigi- ja omaval. teenijaile avalik-õiguslikud organisatsioonid. Osa riigiteenijaist (politsei) on juba organiseeritud avalik-õiguslikul alusel.

5. Seaduse-eelnõus on nähtud ette 25-aastase teenistuse eest pension 45% palga ulatuses, kusjuures iga järgneva teenistusaasta eest suureneb pension 2,5% võrra. Siin tuleks normid endisteks jätta, s. t. 25-aastase teenistuse eest oleks pension 55% suuruses palgast ja iga-aastane tõus 3% võrra.

1.äieliku (70% palgast) pensioni väljateenimiseks tuleks piirduda 30-aastase teenistuse staashiga, nagu see senini kehtiv oligi. Uus seadus näeb ette 35-aastase teenistuse, mis meie oludes ikkagi liig pikk on.

6. Praegu kehtiva korra järgi, samuti ka uue eelnõu kohaselt kaotab korduvalt arstlike järelevaatustel terveks tunnistatud isik

pension. Ametkoha tagasisaamine pole aga kindlustatud, kusjuures teatavasti kohta saamine riigi- ja omaval. teenistuses on üldse väga raske ja õnnestub vaid võib-olla aastatepikkuse ootamise järele. Seda arvesse võttes tuleks teenijaile, kes haiguse tõttu läinud pensionile ja vähemalt seejuures 45 aastat vana, pension määrata jäädavalt.

7. Pensioni saamise õigust tuleks laiendada ka kõigi pensioniõiguslike töövõimetele ning varanduseta vanematele — lapse teenistuse eest.

8. Lasteta lesknaisel oleks õigus saada pensioni ja ühekordset toetusraha siis, kui tema isikuga, kelle teenistuse eest ta pensioni soovib saada, vähemalt 2 aastat enne viimase surma abielus on olnud. Eelnõu näeb ette 5 aastat.

Nii need täiendus-parandusettepanekud ning soovid kokkuvõtlikult ja üldsõnaliselt.

Nende täienduste sissevõtmisega uude pensioniseadusse leiaksid lahendust juba ammused teenijate ettepanekud ning soovid.

A. Me.

Riigiteenijate palkadest ja palgaprobleemidest välismail.

2. Inglismaa.

Itaalia, nagu nägime eelmises ülevaates, on võrdlemisi noor ja vaene riik, kus kooskõlas üldise tagasihoidliku majandusliku seisukorraga ka riigiteenistuses olevate isikute palgad võrdlemisi tagasihoidlikud; vähemalt teenijaskonna suure massi juures. Inglismaa selle vastu on maailma vanemaid kui ka rikkamaid riike, seega teatud määral otse vastand Itaaliale. Ja see erinevus paistab meile silma ka riigiteenijate palga- kui ka üldise teenistusoluses. Ei ole siin enam seda alalist liikuvust ja muutuvust, mis silma torkas Itaalias (ja mida me oma koduski küllalt näeme); kõik liigub siin kindlaid, väljakujunenud radasid mööda, ja kuigi aegade jooksul mõningad muudatused paratamatult osutuvad, siis ei sünni need üleöö, vaid alles pikkade uuringute ja kaalutlemiste järele.

Järgnevas lühikeses ülevaates on käsitatud ainult kodanlik riigiteenistust, tsiviilteenistust, selles ulatuses, nagu ta esineb Inglismaal „Civil Service“ nime all; silmas tuleb selle juures pidada, et „Civil Service“ mõiste alla ei kuulu Inglismaal kohtunikud, õppejõud alg- kui ka kõrgemais õppeasutuses, kõik sõjariistus jõud ja politseiametnikud; kuuluvad aga selle alla kõik muud parlamendi poolt lubatud krediitidest varaameti (Treasure) kaudu palga saavad isikud, vaatamata sellele, kas nad on püsivas ja pensioniõiguslikus („established“) või püsivas, kuid pensioniõiguseta („unestablished“), või koguni ajutises („temporary“) teenistusvahekorras, vaatamata samuti ka sellele, kas nad on kõrgemad administratiivametnikud, kantseleitööjõud, või tööstustöölised, või kas nad töötavad Londonis, Inglismaal provintsis või välismaal.

Iseloomustavad tsiviilteenistust selles mõttes järgmised üldtunnused. Kõigepealt sünnib teenistusse astumine, selles edasiliikumine ja sellest vallandamine ainult kuninga (krooni) heaksarvamist mööda. Ei ole olemas mingit kohtulikku kaebust vallandamisotsusele, samuti vaevata ka mingisugust sellele eelnevat normeeritud distsiplinaarset protseduuri. Kuningal (kroonil) on samuti õigus igal

ajal oma heaksarvamist mööda muuta nii teenistustingimusi kui ka palku. Juba väljateenitud palka on võimalus siiski nõuda ka kohtuteel, kuid erilise ja väga raskepärase protseduuri abil. See kõik on nii aga ainult *de jure*. Tegelikult on püütud korraldada olusid nii, et tsiviilteenistujate karistamine, veel vähem vallandamine ei sünniks ainult ülemuste heaksarvamist mööda. Väga suurt osa mängivad sellejuures Inglismaal üldse suure lugupidamises püsivad traditsioonid, aegade jooksul väljakujunenud kombid.

Kuigi seega inglise riigiteenijail puuduvad ligilähedaltki sellised seaduslikud õigusliku ja majandusliku seisundi kindlustused, nagu Euroopa mandri riikides, pole ometi nende tegelik seisukord sugugi kindlustetud, kõikumav, kui nende kolleegid mandril. Ennem võiks küll vastupidist väita.

Tsiviilteenistujate üldine arv oli 1. aprillil 1931. a. 445.500, kusjuures neist oli tööstustöölisi (riiklikes ettevõtetes) 123.500, alamteenijaid (kirjakandjaid, käsikjalgu, uksehoidjaid jne.) 201.600 ning ametnikke kõigis teistes klassides ja kraades kokku 120.400.

Samal ajal oli neist teenistujaid püsivas ja pensioniõiguslikus („established“) teenistusvahekorras 285.000, püsivas, kuid pensioniõiguseta („unestablished“) teenistusvahekorras 133 tuhat ja ajutises („temporary“) teenistusvahekorras 27.000. (Ajutine — „temporary“ — teenistusvahekorrad võib kesta ka pikemat aega, kui töö, mida tehakse, lubab tekkida oletusel, et see korraga otsa võiks saada, lõppeda.)

Oma õigusliku, majandusliku kui ka ühiskondliku seisundi poolest jagunevad eelpool märgitud „ametnikud kõigis teistes klassides ja kraadides“, kes moodustavad riigiametnikkonna kitsamas mõttes, järgmisse viide suurde klassi:

(I) Administratiivklass. Siia klassi kuuluvad ametnikud on ministrite lähemateks kaastööliseks ja neile alluvate departemangude teenijaskondade tegevust jultivaiks ning korraldavaiks võimudeks. Isikute verbimine siia klassi sün-

nib avalike kirjalike ja suusõnaliste eksamite kaudu, mis on vabad kõigile briti kodanikele, nii meestele kui naistele, 22 kuni 24 a. vanuses. Eesmärgiks on verbiida väljapaistvamate võimetega isikuid ilikoollest, kuid selle kõrval on äetud võimalus kõrgendada sellesse klassi ka ametnikke alamaist klassidest, kes seal oma tegevuse edukusega silma paistavad. Ajavahemikus 1921.—1928. a. määrati sellesse klassi teenistusse võistluseksamite kaudu 84 isikut ja 47 isikut alamaist klassidest kõrgendamise teel. Selles klassis on üldse viis teenistusastet, neist üks ettevalmistusaste (Assistant Principals).

(II) Eksekutiivklass on administratiivklassile järgnev alam klass; mõningasid departemangudes töötavad neisse klassidesse kuuluvad ametnikud üheskoos, kuid üldreeglina on eksekutiivklassi kuuluvad ametnikud asetatud siiski selliste alade etteotsa, mis ei arvata nõudvat juhtimist administratiivklassi kuuluva ametniku kaudu. Ka see klass jaguneb omakorda mitmesse teenistusastmesse (-kraadi). Verbimine sellesse klassi sünnib samuti avalike võistluseksamite kaudu 18—19-aastaste, normaalselt keskkooli lõpetanud isikutest hulgast, kuid ka kõrgendamise teel alamaist klassidest (käesoleval ajal on tegelikult 90% eksekutiivklassi teenistujaid kõrgendatud alamaist klassidest).

(III) Kantseleiteenistus (Clerical Class). Sellesse klassi kuuluvate ametnike ülesanneteks on lihtsamad kantseleitööd denartemangudes, nii palju kui need ei kuulu büroo-abipersonaali ülesannetesse. See klass rekruteeritakse reeglipäraselt 16—17-a. poiste ja 16½—17½-aastaste tüdrukute seast avalike võistluseksamite kaudu keskkooli keskastme teadmiste tasapinnal. Tegelikult pärast 1920. a. suur osa siia klassi kuuluvaist teenistujaid rekruteeritud endistest kaitseväelastest ning kõrgenduse teel büroo abipersonaali hulgast.

(IV) Büroo-abipersonaal (Writing Assistants) tegutses postiametkonnas, tervishoiuvalitsuses jne. peamiselt mitmesuguste masinaoperatsioonide juures, registreerimise, käsitsi kopeerimise ja ümberkirjutamise töodel. Täidetakse esijoones kõrgendamise teel (V) Kiir- ja masinakirjutajate klassist, kuhu võetakse teenistusse võistluseksamiga inglise keeles, aritmeetikas ja masinakirjas ning kas prantsuse või saksa keeles või kiirkirjas.

Palk. Kõik need teenistusklassid ja -astmed saavad palka varaameti poolt kinnitatud palgaredelite järgi. Viimaste väljatöötamisest võtavad tihti osa ka erilised komisjonid, kus ka teenijaskond esindatud.

Inglise riigiteenijate palk koosneb kahest osast: põhipalgast ja elukalliduse lisatasust. Viimane pandi maksma maailmasõja ajal, et tasakaalustada palku järjest kasvava ja muutuva elumaksumusega. Põhipalk igas teenistusastmes on määratud kindlaks alam- ja ülemmääras ning nende vahelistes astmetes, mis saavutatakse teatud aja teenistuse järele (teenistusaja kõrval on aga vajaline ka otsekohese ülemuse hinnang, et asjaosaline on ära teeninud palgakõrgenduse).

Elukalliduse lisatasu (bonus) praegusel kujul maksab 1921. aastast. Tema aluseks on vahe elumaksumuse vahel 1914. a. juulis ja 1920. a. märtsis, mis on fikseeritud 130-ga; revideeritakse seda bonust iga 6 kuu tagant (märtsis ja septembris). Iga täie 5-punktilise elumaksumuse tõusu või languse puhul, võrreldes 130-punktilise tasapinnaga, tõuseb

või langeb bonus $\frac{1}{130}$ või $\frac{1}{20}$ võrra; vähemad kui 5-punktilised vahed ükskõik kummale poole jäävad arvestamata. Palkade juures kuni £ 95.50 aastas maksetakse bonus täiel määral, palkade juures £ 95.50 kuni 200 £ aastas on bonus ainult 60/130 või 46%, £ 200—1000 juures 45/130 või 35% jne., kuusjuures bonus ei või ületada £ 750 aastas, ka ei makseta bonust, mis tõstaks palga üle £ 2000 aastas.

Olles märts-juuni 1920. a. 130 on bonus vastavalt elumaksumuse tõusule tõusnud märts/avg. 1921. a. 165 ja sealt peale langust alates (mida küll peatanud või vahel ka tõstnud väiksemad kõikumused elumaksumuses), jõudnud märts/avg. 1931. a. 55 peale.

Lõpuks erinevad põhipalgad ühes ja samas ametastmes veel teenistusastkoha järgi, olles provintsis madalamad kui Londonis. Samuti on naisametnike palgad mõnedes teenistusastmetes tunduvalt madalamad meesametnike palgakadest.

Kogu tsiviilteenijaskonna (välja arvatud tööstusettevõtete koosseisud) palgakdeks kulus naelsterlingites:

	Kiigiteenijate arv	Kogu palga krediit	Keskmine riigiteenijate palk
1914	248.749	22.675.000	91
1923	304.427	58.440.800	192
1930	321.940	66.406.300	206

Üksikasjalikke andmeid palgade kohta üksikuis ametastmets tuua ei võimalda meile ajakirja kitsas ruum ja poleks sellel ka mõtetki nende liig suure erinevuse tõttu meie palgakadest. Üldiseks orienteerumiseks olgu siiski mõned näited üksikuist klassidest.

	Põhipalk Alam-määr	Ülem-määr	+ bonus Alam-määr	Ülem-määr
Administratiivklass:				
Assistant Principals (ettevalmistusaste)	£ 200	£ 500	£ 271	£ 623
Assistant Secretaries (kolmas aste selles klassis)	£ 1.000	£ 1.200	£ 1.146	£ 1.346
Eksekutiivklass:				
Nooremad astmed (mehed)	£ 100	£ 400	£ 148	£ 505
Kõrgemad astmed (mehed)	£ 400	£ 500	£ 505	£ 623
Kantseleiteenistus:				
Nooremad astmed (mehed)	£ 60	£ 250	£ 90	£ 320
Kõrgemad astmed (mehed)	£ 300	£ 400	£ 388	£ 505

Ruumipuudusel oleme sunnitud jätma käsitamata ka pensioni- ja muud sotsiaalkindlustuse küsimused, samuti kui kavatsused palgaprobleemide edaspidisteks muudatusteks ja riigiteenijate organisatsioonide seisukohad nende kui ka palgaprobleemide kohta üldse.

Kui saagedasti võib postiametnik töö juures eksida?

Postiametkonnas on kõik tööd normeeritud. See tähendab, et iga ametnik või teenija on kohustatud aasta jooksul kindlaks määratud hulk tööühikuid läbi töötama, ära tegema. Kui ametnik seda ei suuda, siis ei või ta jääda cdasi sellele kohale, vaid paigutatakse ümber. Ei tule ta ka uuel kohal toime oma ülesannetega ja ei suuda välja töötada nõuetavat arvu tööühikuid, siis ootab seda ametnikku või teenijat teenistusest vallandamine.

Iga ametnik või teenija peab aastast tegema 840.000 tööühikut ehk läbi töötama aastast 840.000 lihtkirja või 400 tööühikut tunnis.

Seda tööhulka ei või aga teha nii, kuidas kellelegi meeldib, — pilla-palla, et rutemini käest ära saaks, vaid reeglipäraselt, korralikult ja õieti. Töökorralduse juhtnõuroides on ära toodud töömeetodid, töövõtted, mis on proovitud ja tunnustatud ratsionaalseks. Arvatatakse, et kui ametnik töö teeb metoodiliselt, tarvitades proovitud töövõtteid, mis on maksma pandud, siis töö juures eksimisi ette ei tule, ehk kuigi tuleb, siis ainult üksikute tööastmete või faaside juures paari protsendi ulatuses. Kuid kontrollimine peab needki vead kõrvaldama, nii et töö lõpptulemused ei tohi enam mingisuguseid vigu ega eksimisi sisaldada. Vaatamata aga sellele, tuleb isegi tubleima töömehe töös ette vigu ja eksimisi. Seda on ka ette nähtud töökorralduse juhtnõuroides, kus ei eitata üksikuid eksimisi aasta jooksul, mis ametnikul intensiivse töö juures kahtlemata võivad juhtuda.

Kuid praktikas on kujunenud vähe teisiti. Tegelikult ollakse ametnikule või teenijale kuri juba 2—3 eksimise pärast aastast. Tuleb aga eksimisi ette aastast üle nelja korra, siis loetakse ametnik kõlbmatuks sellele kohale ning paigutatakse teisele kohale samas asutuses või viiakse suuremast asutusest maale väiksemasse asutusesse.

Kui arvesse võtta, et suurtes postkontorites, nagu Tallinna ja Tartu postkontorid, käib aastast ühe ametniku käest läbi sageli kuni üks miljon lihtsaadetist, siis pole mõeldav, et sarnase tööhulga juures isegi parim töömees ei

eksiks, ei teeks vigu. Neli eksimist ühe miljoni tööühiku läbitöötamisel ei võiks olla seesuguseks suureks korrast kõrvalekaldumiseks, millele peab järgnema töömehe töövõime hinnangu allaviimine ja töömehe enese teisele kohale paigutamine või karistamine. Ometigi on selge, et kes tööd teeb, ja pealegi intensiivselt tööd teeb, see ka eksib. Isegi masinad tihtilugu eksivad. Sellepärast ei aita igakord ka töömehe karistamised.

Tuleb veel silmas pidada, et töötegemise juures tulevad ette mitmet laadi eksimised: ühed enam tähtsad ja teised vähem tähtsad. Esemisel juhusel võivad kannatada riigi või eraisiku huvid, kuna teisel juhusel ei kannata keegi. Näiteks. Lihtkirjal on kirjamark jäänud kalendritepliga kustutatamata, mida ametnik ei märganud ja saatis sihtasutusesse ühes teiste saadetistega. See on sarnane eksimine või korrast kõrvalekaldumine, mis ei tekita kahju riigile ega eraisikule, sest sihtasutus kustutab kirjamargi ja saadab kirja adressaadile viivatamata kätte. Teine näide. Tartu ametnik sihitab lihtsaadetise, mis adresseeritud Tallinna, — Petsrisse. Inimene saab kirja 1—2 päeva hiljem kätte, mille tagajärjel kirjasaaaja huvid said riivatud. Analooiliste eksimiste kohta koostatakse sihtasutustes n.-n. õiendus-teated, mille järele eksimised kantakse eksija ametniku arvele. Vaatamata sellele, et ühe ametniku eksimised kuuluvad enamtähtsate, teise eksimised vähemtähtsate eksimiste hulka, karistuse saavad nad mõlemad ühesuguse. Sellest järeldub, et karistuse määramine ei või olla sõltuvuses eksimiste summast, eksimiste hulgast, vaid eksimiste iseloomust (enamtähtis eksimine, vähemtähtis eksimine).

Kahjuks pole aga sealjuures eksimiste ülemäär kindlaks määratud, normeeritud. Sellest tuleb ka siis, et iga asutuse ülem hindab eksimisi ja eksinud ametnikku oma vaatevinklist, subjektiivselt. Nii võib eksida ühes asutuses teeniv ametnik aastast kuni kümme korda, kuid asutuse ülem ei tee sellest posti-valitsusele ettekannet, arvates eksimised vä-

hemptätsate liiki, ja ametnik jääb karistamata. Teises asutuses teeniv ametnik, kes töötab samal tööalal, eksib aastas neli korda, millest asutuse ülem teeb ettekande postivalit-susele, kust järgneb ametnikule karistus, — noomitus, hoiatus, ümberpaigutamine teisele kohale või isegi maale väiksemasse asutusse. Selle tulemusena teenistuses muidu vilunud ja pikaajalise praktikaga ametnik muutub lühikese aja vältel, — saanud neli-viis ühendusteadet aastas, — seesuguseks, kes ei tule toime oma tööga, ja paigutatakse vähema koha peale kui nõrk tööjõud. Tööpöõlest aga ei ole see ametnik vilumatu ega nõrk tööjõud, vaid töötas töövõime objektiivse katse ajal kuni 20% üle nõuetava normi. Sellepärast oleks soovitatav, et saaks välja kalkuleeritud ja maksma pandud lubatav eksimiste

ülemäärava norm aastas, s. t. mitu prot-senti võib ametnik aastas eksida normide-kohase töö juures, ilma et eksija langeks karistuse alla.

Teiseks, oleks soovitatav, et eksimised saaks liigitatud enamtähtsateks ja vähem-tähtsateks, millega tuleks arvutada ka karis-tuse määramisel.

Kolmandaks, on soovitatav, et saaks arvesse võetud, missugustel tingimustel eksimine tek-kis: töörohkus, ajanappus, saadetiste liik (kir-jad, kaardid, ristpaelasaadetised jne.).

Neljandaks, tuleks ühtlustada kord, mille järele asutuste ülemad eksimisi hindavad ja eksimistest järeldusi teevad, mis looks ühise mõõdupuu hinnanguks kõigi teenijate kohta kõigis asutustes.

Amicus postalicus.

J. P. T. T. tegevusest 1932—1935.

I. Üldiselt.

Viimaste aastate sündmused Euroopas on raskesti ja halvavalt mõjutanud post-laste rahvusvahelise organisatsiooni J. P. T. T. tegevust.

Kauaaegne J. P. T. T. sekretär dr. L. Maier, kes oli selle organisatsiooni hinge-ks alates 1920. aastast, suri 28. XII. 1933. a. Asesekretäriks valiti täidesaatva komitee poolt F. Rohner, Bernist. J. P. T. T. büroo asus Viinis, kuid Austria riigikorra muutmisel 1934. a. alul, keelati ameti-ühingute tegevus ja suleti ka J. P. T. T. Suuri vaevu läks korda Austria võimudel J. P. T. T. varandust aresti alt vabaks saada ja Berni viia. Praegu asub büroo Bernis, Effingerstrasse 19.

Hitleri võimuletulekuga Saksamaal, olid kõik Saksamaa postiteenijate organisat-sioonid sunnitud 1933. a. J. P. T. T.-st lahkuma. Lahkusid ka Danzigi ja Saari maakonna organisatsioonid. 1934. a. lah-kusid Austria organisatsioonid valitsuse surve tõttu. Nii kaotas J. P. T. T. poole oma liikmeid.

II. Liikmete arvust.

J. P. T. T. liitude ja liikmete arvu võrdluseks toome järgmise tabeli:

	Riikide arv.	Liitude arv.	Üksikliikmete arv.
1922. a.	16	25	539.400
1924. a.	17	26	500.320
1926. a.	19	29	466.146
1928. a.	21	31	348.555
1930. a.	23	35	416.106
1932. a.	25	38	427.435
1935. a.	20	30	168.192

Tagasimine 1922. a. — 1924. a. on tingitud fashismi mõjulepääsemisest Itaalias. 1926. a.—1928. a. tagasimine on tingitud Inglismaal maksamapandud seadusest, millega keelati riigiteenijate organisatsioonide kuulumine rahvusvahe-listesse organisatsioonidesse. Siis lahkus „Union of Post Office“. Praegu kuuluvad J. P. T. T.-sse järgmised maad (sulgudes üksikliikmete arv):

Austraalia (9000), Belgia (10.000), Bulgaaria (1050), Daani (7480), Eesti (1000), Soome (900), Prantsusmaa (50.000), Kreeka (2000), Iirimaa (4000), Kanada (900), Läti (1870), Luksemburg (425), Holland (9920), Hollandi-India (2500), Norra (2100), Palestiina (800), Rootsi (6488), Schveits (14.559), Tšeh-hoslovakkia (7900), U. S. A. (35.000).

III. Propaganda.

Täidesaatev komitee otsustas 1934. a. uusi liikmeid juure võtta, jaotades propa-geerimistöö järgmiselt: Kolleeg Bowen — Kanada, Uus Meremaa, Ameerika

Ühendriigid, Lõuna-Aafrika; kolleeg Ti-chak — Jugoslaavia, Poola, Rumeenia ja Tšehhoslovakkia.

Kolleeg Bowen teatab, 3. VI. 35. a., et Lõuna-Aafrika organisatsioonid suhtuvad küll J. P. T. T. liikumisele sümpaatselt, annud isegi rahalist toetust, kuid olla keelatud liikmeks astuda. Kolleeg Tichak teatab, et poliitilistel motiividel olla orga-niseerumas „Väike Entente“ (Poola, Ju-goslaavia, Rumeenia, Tšehhoslovakkia) vaheline postlaste organisatsioon, väljapool J. P. T. T.-d.

IV. Kassaaruanded ja elarvud.

J. P. T. T.-l on olemas: a) käitis ja varandusaruanne, b) toetusfondid.

a) 1933. a. ja 1934. a. aruanded (frankides):

	1933. a.	1934. a.
Saldo 31. XII. 32. a.	19.086,29	—
Saldo 31. XII. 33. a.	—	18.764,97
Kokku kulud	23.767,40	22.345,09
Kokku tulud	23.446,08	19.997,47

Ülekulutus	321,32	2.347,62
Tagavarad 1. I. 34	—	18.764,97
Tagavarad 31. XII. 34	—	16.417,35

Tagavara vähenemine — 2.347,62

Aruannete juures on ka üksikasjalik tu-lude-kulude jaotus, mida ruumi puudusei ei saa tuua.

Liikmete vähenemisega on vähenenud tulud, mispärast ka kulused on vähenda-tud ja täidesaatev komitee palub liite liik-memakse suurendada.

b) Toetusfond.

Fashismi läbi kannatanud organisat-sioonide tegelaste toetuseks Saksamaal on saadud:

	Schv. franke:
Hollandist	122,70
Inglismaalt	328,—
Schveitsist:	

a) ametnike ühingult	200,—
b) teenijate ühingult	160,—

Kokku 810,70

Austrias suletud ühingute kannatada saanud tegelaste toetuseks saadi korjan-duse teel fr. 15.804,64.

V. Mitmesugust.

1932. a. J. P. T. T. kongress peeti Lu-zeris, millest osa võtsid 22 liitu, 54 saa-dikuga 15 riigist. Sellel kongressil võeti vastu otsused p. t. t. teenijate tervislise seisukorra, lisatasude jne. kohta. Täide-saatev komitee on kolme aasta jooksul pi-

danud istungeid: 1. ja 2. juulil 1933. a. Namuris, kus kutsuti lahkunud Saksamaa esindajate asemele kandidaadid ja valiti asesekretär, arvesse võttes dr. Maieri haigust. 4. I. 34. a. Viinis, kus arutati sekretär dr. Maieri surmaga seoses ole-vaid küsimusi kui ka Berni ülekolimist. 16.—17. juulil 1934. a. Londonis ot-sustati lõplikult büroo üleviimine Vii-nist Berni, võeti teadmiseks asesekre-täri Rohneri teadaanded üldisest olu-korrast ning otsustati 1934. a. Hollan-dis kavatsatud J. P. T. T. kongress pidada 1935. a. Brüsselis, maailmanäituse ajal.

Sekretariaat on võidelnud selle aja väl-tel suurte raskustega, olles kaotanud liik-mete vähenemisega hulga oma tuludest, ning nähes palju vaeva korjanduste org-aniseerimisega kannatanuile Saksamaal ja Austrias.

Samuti oli kolimine ja Viinis varandu-se arestist vabastamine seotud raskuste-ga. Informatsiooni liitudele on antud Postnachten'i ja ringkirjade kaudu. J. P. T. T. esindaja on osa võtnud Rah-vusvahelise Tööbüroo konverentsist 1. ja 2. dets. 1933. a., kus oli muuseum arutu-sel: 1) ametnike organiseerimine ja nende õiguslik seisukord; 2) ametniku riigiko-daniku õigused (on mõeldud passiivne ja aktiivne valimisõigus jne.) ja ametkohus-tused (Berufspflichten); 3) avalike valit-susasutiste ja nende teenijate koostöö organid. Nimetatud küsimustes nõupidav koosolek võttis teadmiseks piltliku üle-vaate ametnike organisatsioonest mitme-sugustes maades ning asus seisukohale, et ametnike mõtlemisvabadust (Gesinnungs-freiheit) ja rippumatust kutselises koon-dumises samuti ka nende muid avaliktee-nistuse huve peab respekteritama, soovi-des, et ühinemisvabadus rahulepingu XIII-da osa mõttes tegelikult käsitamist leiaks ja et selles asjus nii ruttu kui võim-alik vastu võetaks rahvusvaheline, üldi-ne kokkulepe.

Koostööorganite suhtes võeti huviga teadmiseks täiendav aruanne ja peeti tar-vilikuks neid küsimusi päevakorras hoida ning avaldati soovi, et realpalgad viidaks nii ruttu kui võimalik vastavaiks elukalli-dusele.

Kõik otsused võeti vastu ühel häälel, peale Itaalia esindaja, kes teatas, et fas-chistliku korralduse kohaselt Itaalia ei poolda ametnike ühinemis- ja mõtlemis-vabadust.

Rahvusvahelise ametiühingute liidu keskkomitee istungist, mis peeti Wey-mouth'is 27./29. VIII. 1934. a. võttis J. P. T. T. esindajana osa kolleeg Bowen.

Seal oli muuseum arutusel rahvusvahe-liste kutsesekretariaadide ühendamise kü-simus, kusjuures oli kaks kava: a) ühen-dada J. P. T. T. rahvusvaheliste amet-nike, õpetajate ja teiste avalikteenistu-jate kutsesekretariaadidega; b) ühen-dada J. P. T. T. trükitoolliste, raamatu-köitiate, tehnikute, õpetajate ja teiste avalikteenistujate organisatsioonidega. Kuna ühisele seisukohale ei jõutud, võttis keskkomitee vastu otsuse, et seda küsi-must peab veel uurima.

Rahvusvaheline ametiühingute liit oli pööranud J. P. T. T. poole ülemaailmse korjanduse toimepanemiseks p. t. t. amet-kondades, rahvusvahelise ametiühingulise koostöö toetamiseks. Sekretär vastas ei-tavalt, põhjusel, et J. P. T. T. on juba korjandusi korraldanud Saksa ja Austria p. t. t. org. kannatanud tegelaste heaks ja kahekordselt ei saaks p. t. t. teenijaid koormata.

J. P. T. T. VIII kongress

peeti 8., 9. ja 10. augustil 1935. a. Brüs-selis. Koos olid: kõik täidesaateva komi-

tee liikmed ja 51 delegaati 16 organisatsioonist, 11 riigist. Kolleeg U. Rinne Helsingist esindas ka Rootsit ja Daanit, kuna puudusid: Austraalia, Eesti, Kanada, Tšehhoslovakkia (Praha org.) ning Am. Ühendriikide esindajad, kes olid saatnud kirjalikke tervitusi. Juhatajaks valiti kolleeg Bowen ühel hääl. Surnud dr. Maieri mälestati püstitõusmisega. Belgia kolleegide nimel tervitas kolleeg Fraiture.

Päevakorras oli: a) aruanne, b) ajutiste töödõudude küsimus, c) rahavääringu muutmine ja palgad, d) fashism ja demokraatlik ning nende mõju p. t. t. organisatsioonidele, f) eelarve, valimised.

Aruande aja eest 16. VI. 1932. a. — 15. VI. 1935. a kandis ette sekretär Rohner. (V. eelpool.) Aruanne võeti vastu. Täidesaatva komitee ettepanekul valiti esimeheks Bowen ja sekretäriks Rohner. Täidesaatvasse komiteesse valiti: Bowen

— Briti, Armand Fraiture — Belgia, W. Norton — Iirimaa, A. Perrot — Prantsusmaa, Josef Tichak — Tšehhoslovakkia, R. H. Waterberg — Hollandi.

Päevakorra punktide b, c ja d küsimuste kohta valiti erilised komisjonid. Neis punktides ettenähtud küsimused ja vastuvõetud otsused sisaldavad palju huvitavat, millest pikemalt järgmises numbris.

Põhikirja muudeti selles mõttes, et sekretariaat asub Bernis (enne Viini).

Järgmine 1937. a. kongress otsustati pidada Prantsusmaal.

Belgia kolleegide poolt oli korraldatud autosõit Ostendesse, võimaldati vabapääs maailmanäitusele ning korraldati ka bankett, mille eest kongress avaldas tänu. Võeti vastu sooviavaldus J. P. T. T. peret jälle suurendada, et tasa teha see, mida kaotati Saksa ja Austria organisatsioonide ärajäämisega.

J. K.

Postiametkonna teenistuslikke teateid.

Nimetatakse ametisse:

Rõngelepp, Konrad, meh. kand. Tartu telef. v. — 2. j. meh. aj. kt. Tartu telef. v., arvates 1. nov. 1935. a. Püss, Anton, end. post. Jõhvi ptk. — noor. post. Jõhvi ptk., arvates 1. nov. 1935. a. Tasa, Artur, end. aj. tööp. Kuressaare ptk. — noor. post. Rakke ptk., arvates 5. nov. 1935. a. Aavik, Artur, end. aj. tööp. Kuressaare ptk. — noor. post. Rapla ptk., arvates 11. nov. 1935. a. Onu, Johan, päevatööl. Läänemaa t.-t.-v. — mont. palgaga Kr. 57 kuus Avinurme ptk., arvates 1. nov. 1935. a. Jukkum, Eliise, am. kand. Tall. peapostk. 4. j. ametn. vabateen. Kopli ptk., arvates 21. nov. 1935. a. teenistuse huvides. Reimann,

Jaan, üleajateen. kaitseväes — noor. post. Võru ptk., arvates 1. det. 1935. a.

Määratakse uue ameti peale:

Tiks, Johannes, 2-b j. ametn. Tall. peapostk. — 2. j. ametn. postivalitsuses, arvates 4. nov. 1935. a. Reismann, Evald, noor. post. Tartu ptk. — 4. j. ametn. vabateen. Narva ptk., arvates 6. nov. 1935. a. teenistuse huvides. Otto, Al-der, van. ins. kt. Tall. telef. v. — ülema abi aj. kt. Tall. telef. v., arvates 11. nov. 1935. a. Jaanus, Richard, ins. Tall. telef. v. — van. ins. aj. kt. Tall. telef. v. arvates 11. nov. 1935. a. Tinits, Alma, 1-b j. ametn. Tall. telef. v. — raamatupidajaks Kr. 92 kuus Tall. telef. v., arvates 11. nov. 1935. a. Vinogradov,

Paigutatakse ümber:

Keremäe, Alma, 3. j. ametn. Narva telef. v. — 3. j. ametn. N.-Jõesuu ptk., arvates 27. okt. 1935. a., teen. huvides ja enda nõusolekul. Reinik, Helmi, 4. j. ametn. Tall. peapost. — 4. j. ametn. Kopli ptk., arvates 30. okt. 1935. a., enda palvel. Kollk, Johanna, 4. j. ametn. N.-Jõesuu ptk. — 4. j. ametn. Narva telef. v., arvates 31. okt. 1935. a., teen. huvides. Alus: Teedeministri res. 5. IX. 35. Luks, Dimitry, 2. j. meh. Saaremaa t.-t.-v. — 2. j. meh. Leisi ptk., arvates 1. nov. 1935. a., enda palvel. Prants, Salme, 4. j. ametn. Kopli ptk. — 4. j. ametn. Tall. peapostk., arvates 2. nov. 1935. a., enda palvel. Martens, Al-der, 2. j. meh. Keila ptk. — 2. j. meh. Tartu telef. v., arvates 11. nov. 1935. a., enda palvel ja kulul. Aleksejev, Sergei, 2. j. meh. aj. kt. Avinurme ptk. — 2. j. meh. aj. kt. Tartumaa t.-t.-v. asuk. Tartus.

Jutuke jõuluks.

On lakanud lumesadu Aeglaselt eemalduvad rasked, madalad pilved. Selgival taevavõvil lõövad helendama üksikud tähed. On jõulu-õhtu.

Imeliselt vaikseks on muutunud linn. Pool-pimedail tänavail puudub tavaline kiirustav, lihe liikumine. Ei sõidukeid, ei inimurdu. Otsekui oleks vaenlase kartusel linn maha jäetud. Kuid, igapäev teab seda, ei ole saabumas vaerlane, hoopis sõber tuleb ja seda sõpra suurem osa inimesist võtab vastu oma kambri vaikus. Või kirikus. Ning rõõmsalt säravadki kirikute aknad heledas valguses ja kõrgeist us-test voolab sisse üha inimesi, ilme pühalik-lõsine.

Jaama perroonil, vagunite rivi ees seisab noor konduktor, jälgides nukker-tõsisel ilmel samas tõuklevat, kiirustavat inimmassi. Siin on täna ainuke koht linnas, kus liikumine elavam, tungeline suurem, kui tavaliselt. Kohurikesed näpu otsas, segib siin inimesi, enamuses noored, karsitult, õhetades, silmis reisipalavik. Rõõmsalt vadistades, tõugeldes, trügib noorurite jõuk vaguni ühest uksest sisse, et minut hiljem teisest taas perroonile pudeneda. Nii sõelutakse mugavamate kohtade leidmise lootuses läbi rida vaguneid, ent vaev osutub asjatuks — kõik vagunid on juba ühtviisi inimesist tulvil.

Tuleb neil inimesil hetkekski meele, mis tähendus on jõuludel, milline mõte sel suurel pühäl, — mõtiskleb noor konduktor endamisi, jälgides ükskõiksel, peagu tusasel ilmel elavat segimist vagunite ees. — Nad tunnevad vaid rõõmu, et on mõneks päevaks vabad töömuredest ning kasutavad seda vaba aega maalesõiduks, et leida vaheldust ja lõbu. Kes teab,

võib-olla toimeksin minagi nii, kui oleksin vaba. Sõidaksin kuhugi tallu, sugulaste juure, kus maksmas veel muutumatud kombel, kus jõuluõhtul lamatakse koos tuppatoodud õlgedel või heintel, rüübatakse õlut ühest kannust ja kus jõuluroogadena veel aus sült, kapsad ja vorstid. Kus hommikul rakendatakse hobused saanide ette ning küljuste kõliseses sõidetakse kogu perega kiriku. Sõidetakse otse, piki talviseid metsateid. Oi seda toredat saanisõitu läbi vaikivate metsade, kahel pool sirutumas lumistunud kuusehüglased, otsekui mõttessevajanud lapsed. Kui juhtub veel ilm olema päikesepaisteline, kuidas sätenäb ja särab siis sellane mets. See on koguni midagi teist, kui aina kitsas, suitsuses vagunis sõita. Jah, kui oleksin vaba! Ent siis, kui teistel pühad ja puhkus, on meil kibedaimad tööpäevad. Aga kõik ei saa ju korraga ja ühtviisi pühi pidada. Ka mitte sellaseid suuri pühi, kui jõulud.

Arasõidu vile katkestab noore konduktori mõtiskelu. Suur, raske vedur norsatab korra pahasealt, alustab siis peent, vihast sisistamist, üht-aegu valgeid aurupilveid talveöö kargesse õhku paisates, saab hoogu, lisab kiirust ja, saavutanud tultava rütmi, kaobki pikk vagunite rivi jaama tuledel helendusest, sulades kiirelt ühte mustendava taevafooniga.

Vilksatab mööda harvu agulimaju, jäävad selja taha linnäärsed lagendikud. Tuleb metsi, taas lagendikke. Väsimatult tormab rong läbi jõuluõ.

Noor konduktor surub läbi tihedalt täiskiitlud vagunite, kontrollides pileteid, hõigates saabuvate jaamade nimetusi. Tuleb töötada kiirelt, ent hoolikalt. Ei ükski pilet tohi jääda

kontrollimata, ei jaama nimed hõikamata. Tuleb abistada reisijaid peale- ja mahaminekul, juhatada, anda seletusi. Saab kuulda nurinat, sõimugi, kuid kõik tuleb kannatada rahulikult, vastata viisakalt.

Imelik, kuidas täna see tung, tõttamine ja nurin teeb rääviliseks, pahandab ja tüütab. Võib-olla, tuleb see sellest, et on jõuluõhtu ja tahaks kangesti olla vaba...

Hetkeks vabanenud, seisatab noor ametnik vaguni rõdul, surub nina vastu klaasi ja sihik nukra pilgu õösse.

Vilksatab mööda lagendikke ja üksikuid salukesi, nõrgalt valgustatud tähtede napist särast. Ühe sellase satu serval seletab silm mustendavil taluhooneid. Elumaja aknad on valgustatud, ühest neist paistab hetkeks jõuluküünalde arvukaid valguspunkte.

Vaat, küllap seal praegu chk külitavadi memmed-taadid ja peenen pere heintel või õlgedel, pilgud sihitud jõulupuule, rahu ja rõõm silmis ning südames, jõululaulud suus. Kambriid on koetud mõnusalst soojaks ja neis levib köiditavaid kapsa- ja vorstilõhnu, sahvris aga ajavad tõrkjat, pahast piinat õlleankrud.

Oi, oi, kuidas on täna vastik teenistuses olla, — mõtiskleb noor ametnik ja tunneb nõksutat põlvist ning kibedust südames. Kuid, mis siin haliseda, kui töö, siis töö, täitkem virinat oma kohuseid, — piüüab samas ernast tööstida ja pöördub taas sooritama järjekordset käiku läbi täiskiitlud vagunite.

Häbenematult käribast vedur oma vilega lagendikel ja metsades valitseva pühaliku vaikus. Tuimalt ja ükskõiksel neelab raudruun kilomeetreid, hoolimata, tundmata kaasa, et seob endaga noort inimest, kes tahaks olla praegu vaba, tahaks külitada kusagil soojas talutares heintel, vaadelda rõõmsat küünlasära ja laulda jõululaule...

arvates 14. nov. 1935. a., enda palvel ja kulul. Rannaveski, Julian, meh. kand. Läänemaa t.-t.-v.-meh. kand. Lihula ptk., arvates 25. nov. 1935. a., teen. huvides. Tomson, Jaan, 2-a j. ametn. Tartu ptk. — 1. j. ametn. Postivalitsuses, arvates 28. nov. 1935. a., teenistuse huvides ja enda nõusolekul. Laaneloog, Rudolf, 3. j. ametn. Tartu ptk. — 3. j. ametn. Nõo ptk., arvates 1. dets. 1935. a., teen. huvides ja enda nõusolekul.

Kõrgendatakse ametijärgus:

Lepik, Alide, 2-b j. ametn. Tall. peatelegr. k. — 2-a j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Kroon, Rudolf, 3. j. ametn. Tall. peapost. — 2-b j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Tamm, Alice, 4. j. ametn. Tall. peapostk. — 3. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Gross, Marie, 2-a j. ametn. Tall. telef. v. — 1-b j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Merik, Elita, 2-a j. ametn. Tall. telef. v. — 1-b j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Kass, Emilie, 4. j. ametn. Tall. telef. v. — 3. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Pressraud, Selma, 4. j. ametn. Tall. telef. v. — 3. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Tannik, Magda, 4. j. ametn. Tall. telef. v. — 3. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Reinik, Helmi, 4. j. ametn. Kopli ptk. — 3. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Jõeäär, Nadeshda, 4. j. ametn. Kuressaare ptk. — 3. j. ametn. arvates 1. nov. 1935. a. Neudorf, Marta, 4. j. ametn. Rakvere ptk. — 3. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Riiütli, Minda, 2-a j. ametn. Tartu telef. v. — 1-b j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Nahe, Herta, 4. j. ametn. Viljandi ptk. — 3. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Keel, Scharlotte, 4. j. ametn. Võru ptk. — 3. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Birkan, Oskar, 1. j. meh. Tall. telef. v. — van. meh., arvates 11. nov. 1935. a. Rinne, Eduard, 2. j. meh. Tall. telef. v. — 1. j. meh., arvates 11. nov. 1935. a. Saar, Sigfrid, 2. j. meh. Tall. peatelegr. k. — 1. j. meh., arvates 11. nov. 1935. a. Vaap, Leo, 2. j. meh. Harjumaa t. t. v. — 1. j. meh., arvates 11. nov. 1935. a. Ritson, Johannes, 2. j. meh. Läänemaa t. t. v. — 1. j. meh., arvates 11. nov. 1935. a. Böckler, Voldemar, 1. j. meh. Tartumaa t. t. v. — van. meh., arvates 11. nov. 1935. a. Brauwerk, Al-der, 2. j. meh. Tartumaa t. t. v. — 1. j. meh., arvates 11. nov. 1935. a. Jürisson, Al-der, mont. Kr. 58 kuus, Tall. telef. v. — mont. Kr. 63 kuus, arvates 11. nov. 1935. a. Jaagola, Ferdinand, mont. Kr. 57 kuus, Tartu telef. v. — mont. Kr. 62 kuus, arvates 11. nov. 1935. a. Alas, Al-der, mont. Kr. 57 kuus, Viljandimaa t. t. v. — mont. Kr. 62 kuus, arvates 11. nov. 1935. a. Soidla, Riho, mont. Kr. 57 kuus, Virumaa t. t. v. — mont. Kr. 62 kuus, arvates 11. nov. 1935. a. Sepping, Albert, mont. Kr. 57 kuus, Võrumaa t. t. v. — mont. Kr. 62 kuus, arvates 11. nov. 1935. a. Peeboste, Elfriede, 2-b j. ametn. Tall. peapostk. — 2-a j. ametn., arvates 1. dets. 1935. a. Aimerik, Johannes, 3. j. ametn. Tall. peapostk. — 2-b j. ametn., arvates 1. dets. 1935. a. Milder, Salme, 4. j. ametn. Tall. peapostk. — 3. j. ametn., arvates 1. dets. 1935. a. Voog, Reet, 2-a j. ametn. Tall. telef. v. — 1-b j. ametn., arvates 1. dets. 1935. a. Detloff, Hermide, 4. j. ametn. Tall. telef. v. — 3. j. ametn., arvates 1. dets. 1935. a. Laan, Osvald, 4. j. ametn. Mat. kesklaoos — 3. j. ametn., arvates 1. dets. 1935. a. Oberpahl, Anastasia, 2-a j. ametn. Tartu telef. v. — 1-b j. ametn., arvates 1. dets. 1935. a. Vilson, Ferdinand, 3. j. ametn. Riisipere ptk. — 2-b j. ametn.,

arvates 1. dets. 1935. a. Isop, Jaan, 4. j. ametn. V.-Maarja ptk. — 3. j. ametn., arvates 1. dets. 1935. a.

Nimetatakse vabateenijate koosseisust ametnikkude koosseisu:

Roosmann, Mäkk, 4. j. ametn.-vabateen. Tall. peapostk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Tamm, Elfriede, 4. j. am.-vabateen. Aravete ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Sprengk, Marta, 4. j. am.-vabat. Koeru ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Sempelson, Elisaveta, 4. j. am.-vabateen. Märjamaa ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Tuul, Vally, 4. j. am.-vabateen. Nõmme ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Metsla, Ene, 4. j. am.-vabat. Raasiku ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Kibus, Helmi, 4. j. am.-vabateen. Raasiku ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Laidvee, Erna, 4. j. am.-vabateen. Sangaste ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Otsus, Konrad, 4. j. am.-vabateen. Simuna ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Pärn, Johanna, 4. j. am.-vabateen. S.-Jaani ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Pluss, Miralda, 4. j. ametn.-vabateen. Tapa ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a. Pluss, Elmar, 4. j. ametn.-vabateen. Tapa ptk. — 4. j. ametn., ar-

vates 1. nov. 1935. a. Marmor, Alvine, 4. j. ametn.-vabateenija Tartu ptk. — 4. j. ametn., arvates 1. nov. 1935. a.

Vallandatakse ametist:

Miller, Alide, 3. j. ametn. Sindi ptk., arvates 21. okt. 1935. a. enda palvel, haiguse tõttu. Virbel, Mihkel, 2. j. ametn. aj. kt. Postivalitsuses, arvates 4. nov. 1935. a., enda palvel. Vestsir, Heinrich, van. kants. am. Postivalitsuses, arvates 15. nov. 1935. a., Balti Eraseaduse § 4186 põhjal.

Kustutatakse p. t. t. ametkonna teenijate nimekirjadest:

Pielbusch, Alfred, ülema abi Tall. telef. v., arvates 29. okt. 1935., surma tõttu.

Mitmesugust.

Eesti vabariigi kodanik Loreida Semelson, 20 a. vana, nimetatakse ajutiseks tööjõuks — kõrgustikpäikese talitajaks postivalitsuses, arvates 1. nov. 1935. a. tasu eest Kr. 45 kuus arstiabi krediidi arvel, ilma muude lisatasudeta ja riiklise arstiabita.

Tall. telef. v. van. meh. Valter Liik'ile, kes 15. kuni 21. okt. 1935. a. ilma mõjuva põhjuseta teenistusest puudus, on Riigiteen. sead. § 27 põhjal puudunud 6 päeva eest palk maksmata jäetud.

Politseiametnike avalikõiguslikud kogud.

Riigivanema dekreedina 4. dets. s. a. on maksma pandud Politseiametnikkude kogude korraldamise seadus (RT. 104 — 1935, art. 871). Selle seaduse järgi luuakse politseiametnike koondamiseks üksmeelseks ametialaseks pereks, nende ametioskuse arendamiseks, kasvatuse, ameti-eetika ja endadistsipliini süvendamiseks ja nende keskel ühistöö edendamiseks ning majandusliku omaabi korraldamiseks politseiametnike kogud, kes teotsevad avalikõiguslikul alusel juriidilise isiku õigustega. Nende kogude liikmeiks on seadusega arvatud kõik politseiasutuste koosseisudes ametikohtadel teenivad ametnikud; vabateenijad seega neisse kogudesse ei kuulu. Kogudel on õigus võtta liikmemaksu iga kuu kuni 2% kuupalgast.

Kogude organite ülesanded loetakse teenistusalasteks ülesanneteks ja nende ülesannete täitjad vastutavad oma tege-

vuse eest nagu teenistusalasegi tegevuse eest.

Kogude juures luuakse politseiametnike vahel tekkinud autülide kui ka ameti-eetika alal eksimuste ja muude auasjade arutamiseks ja lahendamiseks aukohtud. Need aukohtud võivad kaebaluse mõista kas õigeks, nõuda temalt teo või eksimuse vabandamist, määrata temale noomituse, piirata tema õigusi osa võtta kogude tegevusest või lõppeks esitada tema politseiteenistusest tagandamiseks. Tagandamise otsustab ametisse määrav ülem, Riigivanema poolt ametisse määratavate ametnike puhul aga Siseminister. Tagandamise otsused on lõplikud ja nende peale edasikaebust ei ole.

Kogude lähem organisatsioon ja tegevusekord on jäetud määrata kogude põhikiriale, mille kinnitab Vabariigi Valitsus Siseministri ettepanekul.

Riigi- ja omaval.-teenijate Keskliidu tegevusest.

10. skp. käisid majandusminister K. Selteri juures Keskliidu juhatuses esindajad A. Merilaid ja V. Ormiste riigiteenijatele pühiks ühekorde lisatasa maksmise võimaluste küsimust selgitamas.

Teatavasti käis möödunud kuu lõpul Keskliidu delegatsioon selles asjas härra Riigivanema juures, esitades temale vastava märgukirja. Riigivanem lubas küsimuse üles võtta Vabariigi Valitsuse koosseisule.

Nüüd teatas aga majandusminister teenijate esindajatele, et lisatasa maksmiseks puuduvad võimalused, sest riigikassa praegune seisukord seda ei lubavat. Seda esitaks. Teiseks ei pooldanud majandusminister lisatasa maksimise moodust põhimõtteliselt, leides, et riigiteenijate seisukord võrreldes 1927. a. pole halvenenud. Ühtlasi lisatasa maksmine võivat häirivalt mõjuda tarbeainete hindadele, kus-

juures tõusnud hinnad võivad jääda püsima ja siis läheb riigiteenijatele lisatasa sisuliselt kaduma.

Haridus-sotsiaalministeeriumi poolt Keskliidule tutvumiseks saadetud uus riigi-omaval. teenijate pensioniseaduse eelnõu oli Keskliidu sekretariaadis põhjalikul arutelusel ning kaalumisel. Sekretariaat töötas välja ja esitas Hasominile vastavad parandus- ja täiendusetpanekud, millised kooskõlas saadikutekogu poolt vastuvõetud otsustega.

Raamatu-aasta peakomitee pöördus Keskliidu poole üleskutse propageerida riigiteenijate organisatsioonides raamatute kinkimise kommet tuttavaile ning sugulasile pühiks. Sekretariaat tegi organisatsioonidele teatavaks nimetatud üleskutse.

Kellel on enam, sellelt nõutakse ka rohkem.

Riigi- ja omavalitsuste ametkonna peale on alati vaadatud kui meie rahva distsipliin-kindlama osa peale. See on ka arusaadav, sest on ju riigi- ja omavalitsuste ametnike hariduslik tase kõrge; ka annab nende igapäevane töö enam süvenemise võimalusi riiklikesse küsimusisse, kui seda harilikul kodanikul võimalik on.

Kellel võimed ja arusaamine suurem ja selgem, sellelt nõutakse ka rohkem. Riigi- ja omavalitsuste ametkond on nii paljudeski asjades eeskujuks olnud laiemale ringkonnile. Seda eriti riiklikes ja rahvuslikes küsimusis ja ülesannetes. Kuid ühes rahvuskultuurilises kohustuses ei ole veel kõik tehtud, mis võimalik.

„Eestlasele eesti nimi!“ selle aktsiooni määratu suur tähtsus rahvusliku iseteadvuse seisukohast peaks kõigile, eriti aga meie ha-

ritlaskonnale, selge olema. Üle 30.000 eestlase on end juba vabastanud võõrapärastest nimedest. Kahjuks aga ei ole seda veel teinud mitte kõik riigi- ja omavalitsuste ametnikud.

Nimede eestistamise aktsiooni tähtpäevaks on 24. veebruar 1936. a. Selle tähtpäeva peale on koondunud nimede rahvustamise aktsioon üle kogu riigi.

Loodame, et need vähesed riigi- ja omavalitsuste ametnikud, kellele nimed veel rahvustamata, seda teevad 24. veebruariks. Ametnike kõrge kutse kohustab!

Üle riigi on käimas veel teine aktsioon, rahvuslippude levitamine. Ka siin tohiks loota riigi- ja omavalitsuste ametkonna head eeskujule.

Väike lauapükene, meie uhke sini-mustvalge, olgu igas kodus aukohal.

A. T.

3000 klm. Itaalia raudteedel.

Üks šveitsi raudteelane, kes pani toime pikema reisi Itaalia raudteedel, jutustab „Der Eisenbahner“is oma muljetest järgmist:

Mis ka ei mõeldaks Itaalia raudteedest, kuid ühte nende omadusist ei saa salata, see on — odav sõit nendel. Ringreisipiletiga „Sud des Alpes“ (Lõuna Alpid) võib sõita alates põhja piirist üle Mailandi — Genua — Rooma — Neapoli — Palermo, siit läbi Sitsiilia Süraakuasi ja siis jälle tagasi põhja poole üle Veneetsia — Triesti — Mailandi kuni piirini. Kes seda piletit täielikult kasutab, võib sõita mitu tuhat kilomeetrit Itaalia raudteedel ja maksab selle eest kolmandas klassis ainult 80 Šveitsi franki (96 eesti krooni). Itaalias eneses sarna-

seid pileteid ei saa, neid võib ainult väljamaal osta. Muidugi, ka itaallased saavad teatavaid hinnaalandusi sõitude puhul näitustele jne. Kuid need soodustused jäävad kaugel maha neist, mis antakse välismaalastele.

Esimesel silmapilgul näib sarnane välismaalaste soodustamine olevat arusaamata. Ta muutub aga arusaadavaks, kui pidada silmas kroonilist välisraha puudust, mis fašistlikule riigile peavalu sünnitab. Juba terve rida aastaid on Itaalia maksubilanss passiivne, see tähendab, et Itaalia kohustused välismaa vastu ületavad need summad, mis saadakse ekspordist. Sellest järgneb vajadus minna kulla- ja hõbedatagavarade kallale, et täita oma makskohustusi.

Arvestades sellega, tehtaksegi sõidusoodustusi välismaalastele, et nad võimalikult suuremal määral Itaalia maksubilanssi parandamisele kaasa aitaksid. Raudteed Mussolini teenistuses ei ole mitte ainult transportasutusiks, vaid enne kõike välisraha sissetoojaiks.

Nagu näitab hiljutine Itaalia vääringru kullakatte seaduse kõrvaleheitmine, ei ole suutnud soodustatud tingimustel välismaalaste vedu siiski ära hoida Itaalia maksubilanssi järjest kasvavat passiiviteeti. Ajavahemikul 1929—1934 on sissetulekud reisijate veost langenud 100-lt 68,3 peale.

Kes Itaalias põhjast lõunasse sõidab, saab tingimata mulje, et raudteed on erilise hoolitsuse ja uuenduste objektiks. Uued jaamahooned on sagedased. Intensiivselt töötatakse raudteede elektrofitseerimise kallal. Suured teosad — muuseas Bolonja — Florenz — Room — Neapol — on juba elektrofitseeritud. Käesoleva aasta lõpuks elektrofitseeritakse 1750 klm. raudteid üldisest võrgust, mille pikkus 17.000 klm. Järgmistel aastatel kavatakse veel elektrofitseerida 2000 klm. 1944. aastaks peab olema elektrofitseeritud raudteid 9000 klm.

Täiesti uus liin on ehitatud Bolonja — Florenzi vahel. Vastandiks endisele ühendusele, mis lookledes üle Apenniinide viib, on uus ühendus palju lühem. See on saavutatud rohkearvuliste tunnelite abil.

Imestamisväärt on aga, et veerev koosseis — eriti reisivagunid — oma seisukorralt on otse silmalõikavas vastolus uute ehitustega. Kellele peaks pähe tulema mõte rahvusvahelisi otseronge mitte kasutada, see võib teha tutvust viletsate vanade vagunilodudega, mis Šveitsis juba ammugi liikumisest on kõrvaldatud. Nendes III klassi vagunites on sõit tõelik piin. Pole lugu palju parem teiseski klassis. Ka siin on äärmi-

Tõnu Taaveri jõulueelne unenägu.

Riigiametnik Tõnu Taaver jõudis ametist koju suure hilinemisega. Kodune pere oli lõuna juba sõnnud ja istus veel lauas, kui Tõnu tuppa astus.

Riputatud palitu ja kiibara varna, asus ta oma harilikule kohale, laua otsa, kus taldrük kapsasupiga teda ootas. Laste pilgud jäid isale peatuma nagu küsida tahtes, kus ta nii kaua täna oli. Tõnul oli omalgi piimlik, et pere pidi teda ootama. Kuid parata polnud midagi, sest jõulude eel kasvab töö üle pea ja keegi peab selle ometigi ära tegema. Tuleb isegi vaba aega ohverdada, teisiti ei saa. Nüü on see iga aasta jõulude, uue aasta ja teiste suurte pühade eel.

Tõnu seletas üksikasjalikult, kuidas kõik tema kaasametnikud tööga on koorimatud ja missuguses tempos tuleb töötada, et töö saaks õigel ajal ära tehtud. — Ah, ei sinu töö lõpe kunagi, — tähendas Tõnu naine Elga. — Kui vastavalt töörohklusele vähemalt su palk oleks sellane, millest jatkaks äraelamiseks. Näe, väikesel Antsul puuduavad võimlemiskingad. Koolis täna tõeldi sellepärast. Ei lubatud saabastes võimelda. Ants pidi sokkides võimlema. Muidu ju Ants hea õppija, — toob puha neljad ja viied koju. Tiitul samuti uusi kingi vaja. Sul omal saapakotsad viltu vajunud, — tarvis parandada. Tiitu õppemaks osalt tasumata. Puud hakkavad otsa lõppema. Kõike on vaja. Palgast ei jätku, seda

muudkui kärbitakse. Aga elu läheb kallimaks. Jõulud on lähedal. Need öeldakse olevat rõõmupühad. Meile ei too pühad rõõmu ega pühade meeoleolu, vaid muresid küll.

Ants ja Tiitu istuvad vaikelt, jälgides ema kurbi arutusi. Vahete vahel heidavad pilgud isale, oodates mis tema ütleb. Tõnu, lõpetanud lõunasöögi, jääb nagu mõtetesse, omaette veidi muulates.

Tiitu märkab seda, hüüab kilgates emale: „Kuule, ema, isal on midagi uudist, tahab vist meid üllatada, miks ta muidu müügas salapäraselt!“ Ja Tõnul oligi varuks uudis, millega tahtis üllatada naist ja lapsi.

— Naisuke, ära muretse, sest ka meile tulevad jõulud, kõigile riigiteenijatele tulevad pühad oma rõõmudega. Ants ja Tiitu saavad kingid ja jõulupuuteeme. Sest ametis olles räägiti, et riigiteenijatele on otsustatud anda jõuludeks poolekuu palk ühekordseks toetuselks.

Laste nägudel peegeldus piiritu rõõm. Tõnu Taaveri perekonna kohalt haihtusid murepilved, aset andes üllale pühade-eelsele meeoleule. Tõnu, enesega rahul olles, tõusis laua juurest ja heitis sohvale, kaebades väsimust peale rohke töö. Ta unustas otsekohe.

Päevane unak pole aga kunagi päris rahulik. Tõnu Taaveri unak muutus unenäguks. Ta nägi unes, et oli saanud lubatud kingituse — poole-

kuu palga — kätte ja lisaks veel ka hariliku detsembrikuu palga. Laud, kus ta äsja einetas, oli kaetud rohkete pihlude roogadega. Teises toas põles jõulupuu, kus näine ja lapsed rõõmsalt askeldasid. Ta tuli ametist koju, nagu tavaliselt, riputas palitu esikusse ja astus tuppu, kus jõulupuu põles ja lapsed kilkasid.

Kuid kuusk hakkas korraga eemalduma, muutus väikseks ja viimaks kadus otsekuu uduloori taha. Tõnu sööstis söögituppa, kus pidi olema jõulutoitudega kaetud laud. Laual seisis aga endine lõunasöök — hapukapsa supp peekonikontidega, mis einetamisest järele oli jäänud. Tõnu tundis südames pakitsemist, pea hakkas ümber käima ja kõik läks segamini. Kõrvades kumises, kaugelt kuuldus nagu trummipõrinat, segatud muusikahelidega. Ta tahtis karjuda, kuhugi söösta. Kurk tundus kuivana ja käed-jalad seotuna. Viimaks tuli nagu eluvaim tagasi, tundes enmast raputatavat, mille peale üles ärkas.

Naine ja lapsed seisid sohva juures ja Tõnult küsiti, — mis viga on, et unes karjud ja kätega vehid? Tõnu ajas enese istukile, äigas käega üle otsaesise, mis oli higist märg ja jäi kuulatama... Naabrikorteris mörgas raadio, — raadioringhääling andis päevauudiseid. Raadio-onu teatas, et majandusminister otsustas poolekuu palka riigiteenijatele mitte anda, kuna see tõstvat elukallidust... Seejärele raadio vaikis. Ka Tõnu Taaveri perekonda valdas rusuv vaikus...

Endu Päit.

selt ebamugav ja üldiseks nähtuseks mustus.

Palju on räägitud täpsusest, mida fašistlik režiim olevat suutnud luua rongide liikumises. Veel kevadel hoopis Mussolini ametisse määratud uus teedeminister Benni, et Itaalias peetavat alati täieliku täpsusega sõiduplaanist kinni.

Kahjuks minu kogemused seda ei tõendanud. Kui täpsusest võib veel rääkida pealinnidel, siis kõrvallinnidel peab reisija sagedasti arvestama poole tunnise hilinemisega. Ja kuigi teatavat täpsust saavutatakse, sünnib see julgeoleku arvel. Rongid hakkavad liikuma vaatamata sellele, kas kõik reisijad on suutnud peale istuda või mitte, sest et peatumise ajad on väga lühikesed. Kes tahab kaasa sõita, see peab riskima hüpata astelaudadele. Nägin tihti juhtumeid, kus reisijad kobaratena rippusid vagunite uste küljes, kuigi rong oli juba hea hooga liikumas. Pühapäevadel või mõnel muul suurema tungiga liikumise päeval oli see harilik nähe. Sarnastel puhkedel on rongid niivõrd täis, et oled õnne-

lik, kui vagunis niipalju ruumi leiad, et seista võid. Istumisest ei ole juttugi.

Nagu selgus hiljem, peituvat rongide ülekoormatuse põhjused selles, et fašistlik režiim harrastavat teenijaskonna arvel niisugusel määral kokkuhoiu poliitikat, mis korraliku liikumise korraldamise võimatuks tegevat. Fašistliku valitsuse 12-aastase võimutsemise kestvusel on raudteeteenijate koosseis vähendatud 241.000 isikult 110.000 isikule. Missuguste ohvritega see on saavutatud, sellest muidugi vaigutakse.

Torkab silma, et konduktorit saadab alati miilits. Viimast on igal pool jaamades ja rongides väga palju näha. Nähtavasti peetakse seda nii suurel arvul fašistliku võimu kindlustamiseks ja demonstreerimiseks. Sellest võib ka järeldada, et raudteelaste masse ei usaldata. Nagu selgus, on 12 aasta jooksul alaliselt vähendatud palku ja halvendatud töötingimusi. Kaheksatunniline tööpäev Itaalia raudteelastele on ainult paberil, rääkimata 40-tunnilisest nädalast, mis Itaalias pidi olema juba läbi viidud. Tegelikult on aga töötundide arv nädala kohta 56.

Posflaste kroonika.

POSTITEENIJATE LASTELE ANTI TOETUST.

9. detsembril erikapitali komitee koosolekul olid arutusel lastele kooliskäimise kuludeks toetuseandmise palved.

Teatavasti oli reserveeritud selleks 2000 krooni, kuna oli arvata, et lapsi on umbes 100 ja et siis iga laps saaks 20 krooni.

Kuid lapsi, kelle vanemad toetust palusid, oli 232, nendest maksulisis kooles 158 ja maksuvabuse kooles 74. Toetuspalveid oli üldse 131.

Komitee andis toetusi mitmesuguses suuruses, võttes arvesse perekonna sissetulekut, perekonna suurust, laste üldist kui ka maksulises koolis käivate laste arvu. Kõik 2000 krooni jaotati ära.

POSTITEENIJATE MATUSE-KASSAST.

Nagu teada, asutati aastaid tagasi postiteenijate matusekassa. Kassal on üsna kogukas pere liikmeid, kuid terve ametkonna kohta süiski liig väike % teenijaid kuulub matusekassa alla. Teenija surma korral pööravad kadunu sugulased alati erikapitali poole toetuse saamise palvega.

Nüüd asus erikapitali komitee põhimõttele seisukohale, et teenija surma korral enam toetust ei anta, sest teenija võib astuda matusekassa liikmeks ja matusekulude eest sel teel ise hoolitseda. Ainult perekonnaliigete surma korral antakse toetust, sest perekonna läige ei saa matusekassa alla kuuluda.

POSTIAMETKONNA JUUBILARE.

1. detsembril oli Tallinna peapostkontori ülema härra Märt Ruubeli 30-aastane postiteenistuse juubel.

Sel puhul korraldati kontoriteenijate poolt koosviibimine, millest võttis osa ka postivalitsuse direktor. Märt Ruubel sündis 17. I. 1877. a. Loodi vallas, Viljandi maak. Öppis Paistu kihelkonnakoolis, mille lõpetas.

Hiljem täiendas haridust Peterburis erikursuste kaudu.

Postiteenistusse astus M. Ruubel 1. XII. 1900. a. Teenis esmalt Venemaal mitmel ametkohal. Siirdus Eestisse 1. dets. 1920. a., mil määrati Tallinna postkontori ametnikuks. Teenis vahepeal

(1. II. 21. — 6. IX. 24) riigikontrollis posti jsk. juh. ja revidendina.

6. sept. 1924. a. nimetati postivalitsuse adm. osak. juhatajaks. Tallinna Peapostkontori ülemaks nimetati 1. juunil 1925. a.

16. skp. pühitses Tallinna telefonivõrgu jaoskonna juhataja Karl Pruun oma 50-dat sünnipäeva ja 25 a. teenistusjuubelit postiametkonnas.

K. Pruun sündis 16. detsembril 1885. a. Vao vallas Virumaal. Öppinud U-Maarja kihelkonnakoolis, Rakvere linnakoolis ja telegraafitelefoni tehnikute koolis Riias.

Riigiteenistust algas 1910. aastal Tallinna telefonivõrgus montöörina. Hiljem teenis mehaanikuna ja tehnikuna. Saksa okupatsiooni ajal evakueeritud Tuula telefonivõrku. Alates 1918. aasta lõpust kuni senini Tallinna telefonivõrgus, alul toimkonna juhatajana, nüüd I järgu jaoskonna juhatajana.

K. Pruuni tuntakse kui eeskujuliku püsivusega korraarmastajat töömeest.

Juubeli puhul oli korraldatud 16. skp. kell 11 telefonivõrgus aktus. Juubilaril õnnitlesid postivalitsuse direktor G. Jallajas, Tallinna telefonivõrgu ülem J. Martens ja ametkonna tehnilise ühingu nimel A. Merilaid, kes toonitasid Karl Pruuni suurt töökust ja tema head läbisaamist nii administratsiooniga kui ka kaasteenijatega. Viimaste poolt annetati juubilarile väärtuslik mälestuskink.

Postiteenijate kutseühingu keskjuhatus koosolek peetakse 22. detsembril s. a. Päevakorras: arved, aruanded, eelarve, 1936. a. kongress ja muud.

„Side” on organiseeritud riigiteenijaskonna häälkandja.

„Side” maksab 1936. a.: poolaastas 75 s., aastas 1 kr. 50 s.

„Side” tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid, posti-agentuurid, riigiteenijaskonna kutseorganisatsioonide juhatused.

„Side” toimetus ja talitus asub Tallinnas, Kopli tän. 7-a, tel. Balti 357.

Postiametkonna tehnilise ühingu tegevusest.

2. detsembril käisid postivalitsuse direktori jutul ühingu juhatuses esindajad A. Merilaid ja A. Seresk.

Mäletatavasti käesoleval aastal asemeikekogu võttis vastu teenistusliikude küsimuste alla soovivavalduse tööraamatute sisseseadmiseks postkontorite koosseisudes olevatele tehnilistele agentidele. Nendes raamatutesse oli mõeldud kanda sisse tehnilise teenija igapäevased tööd ja nende peale kulutatud aeg, seda nii tehnika kui ka posti eksploatatsiooni aladel. Seejuures leiti, et postkontorite ülemaile tuleks kõrvalekaldumatult täita tööaja määrust ning kompenseerida vaba ajaga kõik teenija poolt tehtud ületunnid ühe nädala jooksul. Edasi leidis asemeikekogu, et tehniliste tööde täitmine peaks sündima esimeses järjekorras ja tehnilisi teenijaid tuleks määrata eksploatatsiooni ala töödele vaid siis, kui ülesandad tehnilisel alal kõik täidetud.

Direktor ei pooldanud tööraamatute sisseseadmist, seda nimelt põhjusel, et see rikuks ühtlast korda ametkonnas. Küll aga pidas tema võimalikuks neid olukordi lahendada uutes, praegu postivalitsuse poolt väljatöötavates, personaal-ala juhtnõorides.

Juba aastaid tagasi on postivalitsus asunud seisukohale ja seda näeb ette ka teedeministri määrus, et jaoskonna juhatajaks saavad ainult need teenijad, kes sooritanud vastava eksami. Samuti antakse järgus kõrgendust ainult neile jaoskondade juhatajatele, kes sooritanud oma kutseeksami. Seda postivalitsuse seisukohta ei ole suudetud kõigutada, mispärast näib, et asjast huvitatuil mehaanikuil ning jaoskondade juhatajail tuleb asuda tõsiselt vastavaile õpin-

Aastat paar tagasi ühingu juhatus korraldas Tallinnas kursused jaoskonna juhataja eksami vastu valmistamiseks. Siis ilmes, et sarnasest lühiajalisest (pikemaajalist pole võimalik teenistusolude sunnil korraldada) kursusest on vaid siis osavõtjale abi ning kasu, kui teenijad on kohtadel juba suurel määral end ette valmistanud kõigis ainetes. Seejuures oleks kursus veel vaid teenijale tumedate kohtade selgitamiseks ning viimase lihvi andmiseks, et kursuse lõppedes võiks kohe eksami sooritamisele asuda.

Väljudes neist kaalutlustest ja soovides asjast huvitatuile vastu tulla eksami sooritamise kergendamise mõttes, palus ühingu juhatus osakondi teatada nende teenijate nimed, kes on juba niivõrd ettevalmistatud, et võiksid ülalmainitud lühiajalisele kursusele tulla. Osakondadest saadud andmete põhjal esineks siis ühingu juhatus palvega direktorile kursuste korraldamiseks.

Lõppeva tegevusaasta puhul soovib ühingu juhatus osakondade juhatastele ja kõigile liikmetele häid pühi ning suurt edurikkust algaval uuel aastal.